

CHƯƠNG TRÌNH MÔ ĐUN

(Kèm theo Thông tư số: 03/2017/TT-BLĐTBXH ngày 01/03/2017 của Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội)

Tên mô đun: Nghiệp vụ bảo hiểm

Mã mô đun: MĐ34

Thời gian thực hiện môn học: 45 giờ; (Lý thuyết: 15 giờ; thảo luận, bài tập: 26 giờ; Kiểm tra, thi: 4 giờ).

I. Vị trí, tính chất của mô đun:

- Vị trí: Học kỳ 2 năm thứ hai (Học kỳ 4)

- Tính chất: Là học phần tự chọn lĩnh vực kinh tế bảo hiểm, là nền tảng giúp người học có được cơ sở mở rộng nâng cao kiến thức về các vấn đề liên quan đến lĩnh vực bảo hiểm trên thị trường.

II. Mục tiêu mô đun:

- Về kiến thức: Mô tả hoạt động bảo hiểm trên thị trường bảo hiểm. Hệ thống hoá các văn bản pháp lý điều chỉnh hoạt động bảo hiểm tại Việt Nam. Thực hiện được một số nghiệp vụ cơ bản trong hoạt động bảo hiểm xã hội và bảo hiểm thương mại. Giải quyết các vấn đề phát sinh trong quá trình thực hiện các hợp đồng bảo hiểm.

- Về kỹ năng: Kỹ năng phân tích và giải quyết vấn đề liên quan đến bảo hiểm. Kỹ năng tự học, tự nghiên cứu.

- Về năng lực tự chủ và trách nhiệm: Nhận thức đúng về tầm quan trọng của bảo hiểm trong đời sống kinh tế - xã hội. Hiểu được sứ mạng của người bảo hiểm từ đó có một thái độ và trách nhiệm phục vụ xã hội.

III. Nội dung mô đun:

1. Nội dung tổng quát và phân bổ thời gian:

STT	Tên các bài trong mô đun	Thời gian (giờ)			
		Tổng số	Lý thuyết	Thực hành, thí nghiệm, Thảo luận, bài tập	Kiểm tra
1	Giới thiệu mô đun	1	1		
	Bài 1. Tổng quan về bảo hiểm	3	1	2	
2	Bài 2. Cơ sở kỹ thuật và khung pháp lý của hoạt động bảo hiểm	13	4	9	1
3	Bài 3. Hợp đồng bảo hiểm	9	2	7	
4	Bài 4. Các vấn đề cơ bản về hoạt động đầu tư bảo hiểm	9	3	6	1
5	Bài 5. Thị trường bảo hiểm và tổ chức hoạt động kinh doanh bảo hiểm	8	4	4	
6	Thi kết thúc mô đun				2
	Cộng	45	15	26	4

2. Nội dung chi tiết:

Giới thiệu mô đun*Thời gian: 1 giờ (LT: 1 giờ; TH: 0 giờ;)***BÀI 1: TỔNG QUAN VỀ BẢO HIỂM**

1. Mục tiêu: Chương này giúp người tổng quan cơ bản những vấn đề chung của hoạt động bảo hiểm. Nắm được phương thức xử lý rủi ro, nguy cơ tổn thất trong hoạt động kinh doanh bảo hiểm. Hiểu và phân tích được những nguyên tắc trong hoạt động kinh doanh bảo hiểm.

2. Nội dung bài:

- 1.1. Những vấn đề chung của hoạt động bảo hiểm
  - 1.1.1. Tiếp cận với các phạm trù liên quan đến Bảo hiểm
  - 1.1.2. Phạm trù “RỦI RO”
  - 1.1.3. Thuật ngữ “NGUY CƠ”
  - 1.1.4. Thuật ngữ “Khả năng tổn thất”
  - 1.1.5. Phạm trù “Tổn thất”
  - 1.1.6. Phương thức xử lý rủi ro, nguy cơ và tổn thất
- 1.2. Sự ra đời và phát triển của bảo hiểm
  - 1.2.1. Sự cần thiết khách quan của bảo hiểm trong đời sống kinh tế- xã hội
  - 1.2.2. Sự ra đời và phát triển của bảo hiểm
  - 1.2.3. Khái niệm bản chất bảo hiểm
  - 1.2.4. Phân loại bảo hiểm
  - 1.2.5. Vai trò và tác dụng của bảo hiểm
- 1.3. Một số nguyên tắc cơ bản của hội nhập kinh tế quốc tế trong lĩnh vực bảo hiểm ở Việt Nam

BÀI 2: CƠ SỞ KỸ THUẬT VÀ KHUNG PHÁP LÝ CỦA HOẠT ĐỘNG BẢO HIỂM

1. Mục tiêu: Chương 2 giúp người học nắm vững cơ sở kỹ thuật của hoạt động bảo hiểm cũng như các quy tắc cơ bản của hoạt động bảo hiểm nhằm phân tán rủi ro trong kinh doanh bảo hiểm. Hiểu rõ tính chất, chức năng của các loại nghiệp vụ bảo hiểm.

2. Nội dung bài

- 2.1. Cơ sở kỹ thuật của hoạt động bảo hiểm
  - 2.1.1. Quy luật số đông – Hiện tượng, bản chất, sự vận động trong hoạt động bảo hiểm
  - 2.1.1. Quy luật số đông – Hiện tượng, bản chất, sự vận động trong hoạt động bảo hiểm
  - 2.1.2. Thống kê tần suất xảy ra rủi ro
- 2.2. Các quy tắc cơ bản của hoạt động bảo hiểm
  - 2.2.1. Tập hợp số lớn các rủi ro đồng nhất
  - 2.2.2 Phân tán rủi ro
  - 2.2.3 Phân chia rủi ro
- 2.3. Tái bảo hiểm
  - 2.3.1 Định nghĩa
  - 2.3.2 Phương diện pháp lý
  - 2.3.3 Sự cần thiết phải tiến hành tái bảo hiểm
  - 2.3.4 Phân loại tái bảo hiểm
  - 2.3.5 Các phương thức tái bảo hiểm
- 2.4. Đồng bảo hiểm

- 2.4.1 Định nghĩa
- 2.4.2 Mức chấp nhận
- 2.4.3 Phương diện pháp lý của hợp đồng bảo hiểm
- 2.4.4 Phương diện ứng dụng
- 2.5. Hình thành và quản lý bảo hiểm
- 2.5.1 Nguồn hình thành các quỹ bảo hiểm
- 2.5.2 Phí bảo hiểm
- 2.5.3 Quản lý quỹ bảo hiểm
- 2.6. Quản lý nhà nước về hoạt động bảo hiểm
- 2.6.1 Tính cần thiết phải có sự quản lý nhà nước đối với hoạt động bảo hiểm
- 2.6.2 Các nguyên tắc và nội dung kiểm tra nhà nước đối với hoạt động bảo hiểm
- 2.6.3 Nội dung kiểm tra
- 2.7. Sự cần thiết của các chế định pháp lý riêng biệt chi phối hoạt động bảo hiểm thương mại
- 2.7.1 Sự cần thiết
- 2.7.2 Các mối quan hệ bị điều chỉnh
- 2.8. Khung pháp lý cho hoạt động bảo hiểm thương mại ở Việt Nam
- 2.8.1 Luật kinh doanh bảo hiểm
- 2.8.2 Quy định của Luật kinh doanh bảo hiểm
- 2.8.3 Tuyên truyền giáo dục pháp luật bảo hiểm
- 2.9. Quản lý bảo hiểm xã hội ở Việt Nam
- 2.9.1 Những vấn đề cơ bản về quỹ bảo hiểm xã hội
- 2.9.2 Đặc điểm cơ bản của quỹ bảo hiểm xã hội
- 2.9.3 Vai trò của quỹ bảo hiểm xã hội
- 2.9.4 Nội dung thu, chi quỹ bảo hiểm xã hội

BÀI 3: HỢP ĐỒNG BẢO HIỂM

1. Mục tiêu: Sau khi học xong chương 3, người học nắm được những vấn đề chung về hợp đồng bảo hiểm. Người học có thể tự thiết lập một hợp đồng bảo hiểm cũng như hủy bỏ hợp đồng bảo hiểm. Người học có thể xác định rõ phạm vi bảo hiểm cũng như những khoản bồi thường trong hợp đồng bảo hiểm.

2. Nội dung bài:

- 3.1. Những vấn đề chung về hợp đồng bảo hiểm
  - 3.1.1 Khái niệm hợp đồng bảo hiểm
  - 3.1.2 Các loại hợp đồng bảo hiểm
  - 3.1.3 Hình thức của hợp đồng bảo hiểm
  - 3.1.4 Nghĩa vụ thông tin của bên bảo hiểm
  - 3.1.5 Nghĩa vụ phòng ngừa thiệt hại
  - 3.1.6 Nghĩa vụ của bên mua bảo hiểm, bên được bảo hiểm và của bên bảo hiểm khi xảy ra sự kiện bảo hiểm
  - 3.1.7 Trả tiền bảo hiểm
  - 3.1.8 Chuyển yêu cầu bồi hoàn
  - 3.1.9 Bảo hiểm tính mạng
  - 3.1.10 Bảo hiểm tài sản
  - 3.1.11 Bảo hiểm trách nhiệm dân sự

- 3.2. Đặc điểm của hợp đồng bảo hiểm
- 3.2.1. Hiệu lực của hợp đồng bảo hiểm
- 3.2.2. Khả năng của các bên
- 3.2.3. Sự chấp thuận của các bên
- 3.3. Thiết lập – Thực hiện – Đình chỉ, hủy bỏ hợp đồng bảo hiểm
- 3.3.1 Thiết lập hợp đồng
- 3.3.2 Thực hiện hợp đồng bảo hiểm
- 3.3.3 Đình chỉ, hủy bỏ hợp đồng bảo hiểm
- 3.4. Các yếu tố cấu thành hợp đồng bảo hiểm
- 3.4.1 Các yếu tố liên quan đến rủi ro
- 3.4.2 Giá trị bảo hiểm và số tiền bảo hiểm
- 3.4.3 Phạm vi bảo hiểm
- 3.5. Cơ cấu, các loại chi phí và công thức tính phí bảo hiểm
- 3.5.1 Cơ cấu của phí bảo hiểm
- 3.5.2 Các loại phí
- 3.6. Bồi khoản
- 3.6.1. Khái niệm
- 3.6.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến bồi khoản

BÀI 4: CÁC VẤN ĐỀ CƠ BẢN VỀ HOẠT ĐỘNG ĐẦU TƯ BẢO HIỂM

1. Mục tiêu: Chương này giúp người học có được kiến thức về đầu tư vào bảo hiểm, nắm vững nguyên tắc đầu tư của hoạt động bảo hiểm nhằm đảm bảo an toàn và sinh lợi khi đầu vào lĩnh vực bảo hiểm.

2. Nội dung bài:

- 4.1. Vai trò của hoạt động đầu tư vào bảo hiểm
- 4.1.1 Vai trò hoạt động đầu tư của bảo hiểm thương mại
- 4.1.2. Vai trò hoạt động đầu tư của bảo hiểm xã hội
- 4.2. Các nguyên tắc đầu tư của hoạt động bảo hiểm
- 4.2.1 Nguyên tắc an toàn
- 4.2.2. Nguyên tắc sinh lợi
- 4.2.3. Nguyên tắc đảm bảo khả năng thanh toán thường xuyên, kịp thời
- 4.3. Nguồn vốn đầu tư của hoạt động bảo hiểm
- 4.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến hoạt động đầu tư của bảo hiểm
- 4.5. Tổ chức đầu tư của hoạt động bảo hiểm
- 4.5.1. Phòng đầu tư trực thuộc công ty bảo hiểm
- 4.5.2. Thành lập một tổ chức đầu tư độc lập
- 4.5.3. Mua cổ phần ở mức không chi phối của các tổ chức đầu tư khác.

BÀI 5: THỊ TRƯỜNG BẢO HIỂM VÀ TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG KINH DOANH BẢO HIỂM

1. Mục tiêu: Chương này giúp cho người học nắm được tình hình tổng quan về thị trường bảo hiểm. Hiểu được các nhân tố cấu thành nên thị trường bảo hiểm và nắm rõ hoạt động của các tổ chức kinh doanh bảo hiểm.

2. Nội dung bài:

5.1. Tổng quan về thị trường bảo hiểm

5.1.1. Người mua – Khách hàng

5.1.2. Người bán – nhà bảo hiểm

5.1.3. Tổ chức trung gian

5.2. Các nhân tố cấu thành nên thị trường bảo hiểm

5.2.1. Cung dịch vụ bảo hiểm chủ thể cung cấp dịch vụ bảo hiểm

5.2.2. Cầu dịch vụ bảo hiểm

5.3. Môi trường bảo hiểm thương mại

5.3.1. Môi trường vĩ mô

5.3.2. Môi trường vi mô

5.4. Hoạt động của doanh nghiệp bảo hiểm

5.4.1. Định phí bảo hiểm (định giá bán)

5.4.2. Khai thác bảo hiểm (bán hàng)

Thi kết thúc mô đun

Thời gian: 2 giờ

IV. Điều kiện thực hiện mô đun:

1. Phòng học chuyên môn hóa/nhà xưởng: phòng học lý thuyết đáp ứng không quá 40 sinh viên.
2. Trang thiết bị máy móc: máy chiếu/ tivi màn hình lớn
3. Học liệu, dụng cụ, nguyên vật liệu: phấn viết, bảng, hợp đồng pho to, hình ảnh...
4. Các điều kiện khác: phòng thoáng mát, đủ ánh sáng, quạt gió, vệ sinh sạch sẽ

V. Nội dung và phương pháp, đánh giá:

1. Nội dung:

- Kiến thức: Môn học sẽ cung cấp cho người học những vấn đề cơ bản về bảo hiểm như những khái niệm, lịch sử hình thành và phát triển của Bảo hiểm Việt Nam và thế giới. Và quan trọng là vấn đề quản trị rủi ro và những phương thức xử lý rủi ro... Những nguyên tắc và kỹ thuật của bảo hiểm, sự cần thiết khách quan có sự can thiệp của nhà nước vào lĩnh vực bảo hiểm, cũng như hệ thống các văn bản pháp quy trong lĩnh vực bảo hiểm. Người học sẽ nắm được những vấn đề cơ bản của một hợp đồng bảo hiểm như điều kiện hình thành, trách nhiệm và quyền lợi, những quy định của pháp luật trong quá trình xác lập, thực hiện hợp đồng bảo hiểm... là những vấn đề rất có ý nghĩa với những cá nhân và tổ chức sử dụng dịch vụ bảo hiểm. Sau những kiến thức cơ bản thì người học sẽ được giới thiệu về hệ thống bảo hiểm trong nước, đặc điểm và nguyên tắc của một số sản phẩm tiêu biểu.

- Kỹ năng: Xác định được giá trị hợp đồng bảo hiểm, nhận định rõ đối tượng được bảo hiểm, các loại hợp đồng bảo hiểm hiện đang được mua bán trên thị trường.

- Năng lực tự chủ và trách nhiệm: Sinh viên nghiên cứu các tài liệu và làm các bài tập cá nhân do giáo viên giao, thảo luận nhóm và tích cực tham gia đóng góp ý kiến trên lớp; dự giờ giảng dạy trên lớp (100%).

2. Phương pháp: đánh giá kết quả học tập dựa trên tiêu chí: mức độ tham gia bài tập tại lớp; mức độ hoàn thành khối lượng bài tập về nhà; mức độ tham gia trao đổi thảo luận trên lớp.

- Điểm quá trình học tập: chiếm 40% tổng điểm trung bình môn học
- Thi cuối kỳ: chiếm 60% tổng điểm trung bình môn học

VI. Hướng dẫn thực hiện mô đun:

1. Phạm vi áp dụng mô đun: trang bị kiến thức về cho sinh viên bậc cao đẳng được đào tạo tại Trường Cao đẳng Kiên Giang làm cơ sở trong quá trình tiếp cận với các môn học khác.

2. Hướng dẫn về phương pháp giảng dạy, học tập môn học:

- Đối với giáo viên, giảng viên: Giảng viên giảng bài, nêu tình huống và bài tập để người vận dụng lý thuyết để giải quyết vấn đề. Người học sẽ được yêu cầu nêu ra những tình huống giả định trong bảo hiểm, nhận định và đưa ra hướng giải quyết vấn đề.

- Đối với người học:

- Tham dự tối thiểu 80% số tiết học lý thuyết.

- Thực hiện đầy đủ các bài tập nhóm/ bài tập và được đánh giá kết quả thực hiện.

- Tham dự thi kết thúc học phần.

3. Những trọng tâm cần chú ý: sau mỗi chương giáo viên cần tóm lại nội dung của chương và giao thêm bài tập về nhà cho SV; khi tiến hành giảng dạy chương mới cần nhắc lại nội dung chương đã học để tạo tính liên tục.

4. Tài liệu tham khảo:

- Luật kinh doanh Bảo hiểm

- Luật bảo hiểm xã hội

- Trương Mộc Lâm, Lưu Nguyễn Khánh, 2000, *Một số điều cần biết về pháp lý trong kinh doanh Bảo hiểm*, Nhà xuất bản Thống kê.

- Huỳnh Văn Hoài, 2001, *Tìm hiểu các văn bản pháp luật về kinh doanh Bảo hiểm và bồi thường thiệt hại*, Nhà xuất bản Thống kê.

- Bài giảng của giáo viên

5. Ghi chú và giải thích: sau thời gian áp dụng 01 học kỳ cần nghiên cứu bổ sung điều chỉnh nội dung chương trình (nếu có) để đáp ứng kịp thời với nhu cầu của xã hội và các thay đổi về luật kinh doanh bảo hiểm.

TRƯỞNG KHOA

GIẢNG VIÊN BIÊN SOẠN